

De magische apotheek

In een prachtig, eeuwenoud pand in de Duitse stad Lübeck was al generaties lang een apotheek gevestigd, totdat Marcus Niendorf de zaak overnam van zijn vader. Marcus durfde iets nieuws te doen: hij verkoopt louter producten op basis van planten. Op de pui staat tegenwoordig Löwen Manufactur.

TEKST DORIEN VRIELING STYLING EN FOTOGRAFIE DIETLIND WOLF

'Mensen zijn zich meer en meer bewust geworden van hun gezondheid, ze denken meer na over wat goed voor hen is'

Het begon in Florence. Vlak bij het centraal station in de Italiaanse stad staat een eeuwenoude basiliek, de Santa Maria Novella, waarin een bijzondere apotheek is ondergebracht. Marcus Niendorf (58) kwam er in de zomer van 2003 - niet voor het eerst, want zijn zus woont in Florence. Maar op dat moment zag hij het helder voor zich. Hij bekeek de rijk gedecoreerde ruimte - grote houten kabinetten, decoraties van fantasiedieren, een marmeren vloer met zwart-witte tegels - en bekeek de mooi verpakte producten. Een *erboristeria* wordt de apotheek in Florence nu genoemd: ze verkopen er cosmetica en parfum gemaakt van planten, op basis van eeuwenoude recepten. "Ineens wist ik: dat wil ik ook. Op mijn manier, in Lübeck."

Familiebedrijf

Als jongen had Marcus al oog voor schoonheid, zoals hij het zelf noemt. Hij was een jaar of acht toen hij, op vakantie met zijn familie, de ene na de andere kerk wilde bekijken op het Zweedse eiland Gotland. "In de Middeleeuwen waren ze daar heel rijk, ze bouwden toen de ene gigantische kerk na de andere. Mijn broer en zussen moesten er niks van hebben, maar ik kon er geen genoeg van krijgen."

Zijn ouders vonden het prachtig dat Marcus zo van mooie dingen hield, en dat hij goed kon tekenen. "Maar je bent geen kunstenaar, zei mijn vader." Dat was een dubbele boodschap die hem blijvend beïnvloedde. Niendorf senior zag een andere toekomst voor zijn zoon: het familiebedrijf moest voortgezet worden.

In 1898 had Marcus' overgrootvader de Löwen Apotheek gekocht. Sindsdien was die uitgegroeid tot een succesvol bedrijf.

Marcus ging inderdaad farmacie studeren, "maar helaas ontwikkelde ik er geen passie voor. Mijn examens haalde ik steevast pas in de herkansing. Het vak greep me niet omdat het geen ruimte bood voor creativiteit, voor een eigen inbreng."

In 1992 nam hij de apotheek van zijn vader over en binnen tien jaar verdrievoudigde hij de omzet, onder andere door de prijzen te verlagen. "Ik verkocht dezelfde producten als alle 22.000 andere apotheken in Duitsland. In feite doet elke apotheker hetzelfde: pillen in rechthoekige doosjes verkopen." Hij zocht naar manieren om meer voldoening in de apotheek te vinden, maar dat lukte niet echt.

Oude kennis

Het bezoek aan de Santa Maria Novella opende een luikje in zijn hart dat lang gesloten was geweest, omdat het in zijn werk als apotheker niet aan bod kwam: Marcus' liefde voor mooie dingen. Maar zo'n winkel als die in Florence, met zoveel aandacht voor sfeer, in een gebouw met een rijke geschiedenis, dat moest toch ook in Lübeck kunnen. Net als in de *Erboristeria* wilde hij dat het zou draaien om producten gebaseerd op de kracht van planten. "Alleen wilde ik geen cosmetica verkopen, maar producten die dicht bij het oorspronkelijke apothekersvak stonden. Pure producten waar je elke dag wat aan hebt en die kleine problemen voor je verzachten."

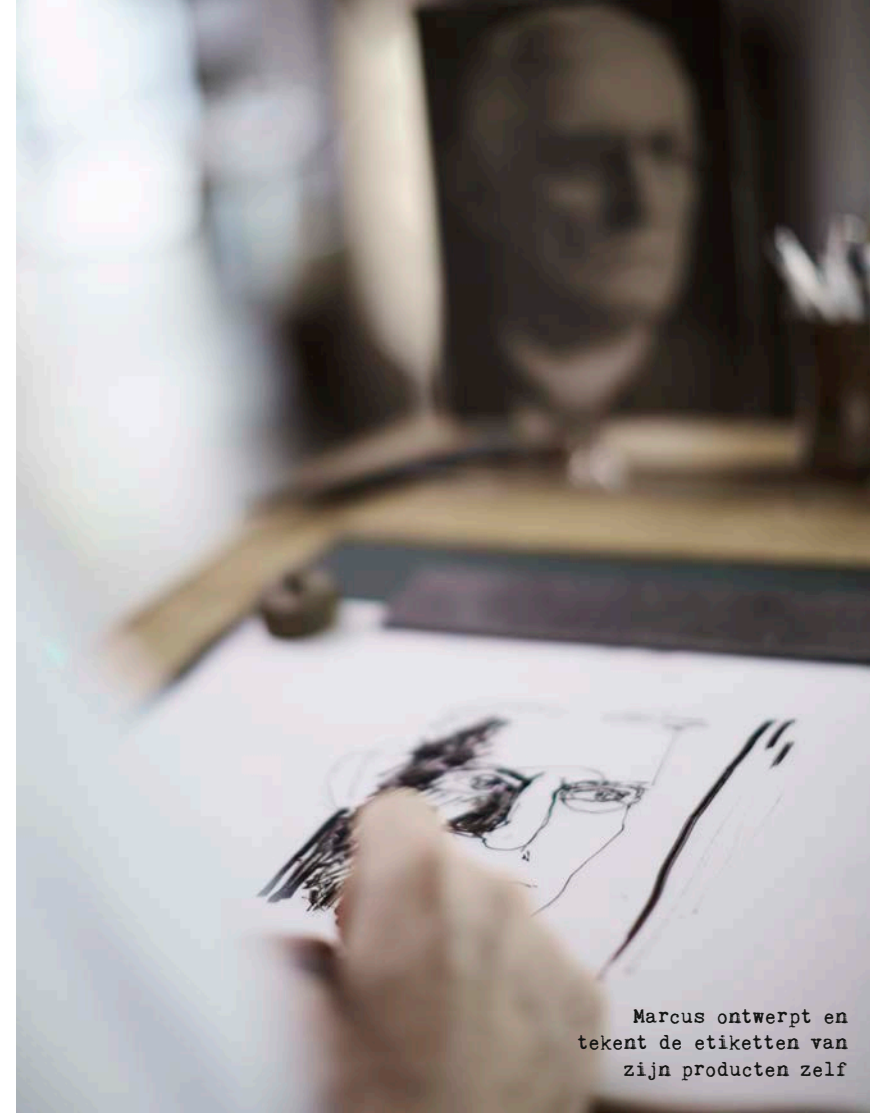
Oude kennis, opnieuw ontdekt

Hij dacht meteen aan de Heilsalbe 22, een product dat nog door zijn opa was ontwikkeld. "Als ik als kind thuiskwam met een pijnlijke schaafplek of wond, gaf mijn moeder me die zalf altijd. 'Hier, smeer dat erop, dan is het morgen weer over.' En inderdaad, het hielp altijd razendsnel."

De geurige zalf, gemaakt van onder meer extract van arnica en toverhazelaar, was een van de producten die sowieso in de nieuwe zaak te vinden zouden moeten zijn. Andere producten volgden - hij las veel over natuurlijke geneeskunde en ontdekte daardoor steeds meer. *Altes Wissen neu entdeckt* staat er op de verpakkingen, onder het logo van de leeuw: 'oude kennis, opnieuw ontdekt'. Want de producten van Löwen Manufactur komen vaak voort uit wat allang bekend is: de kracht van planten. Etherische oliën, gedestilleerd uit planten, staan centraal. Zo zit in de 'Balsam für die Seele', balsem voor de ziel, een olie bedoeld om licht depressieve klachten te verlichten, grapefruit- en bergamotolie. In 'Löwenschlaf', tegen slapeloosheid, sandelhout- en sinaasappelbloesemolie en in 'LeoMobil', een olie voor soepele spieren en gewrichten, zit wintergroen en jeneverbes.

Veranderende tijdgeest

Het bijzondere pand had hij al. Voordat zijn overgrootvader er apotheker werd, zat de Löwen Apotheke in een van de oudste huizen van Duitsland, vertelt Marcus niet zonder trots. Het is meer dan achthonderd jaar oud, en werd vroeger bezocht door belangrijke historische figuren als Keizerin Elisabeth, de echtgenote van keizer Karel de Vierde. Het leende zich perfect voor de nieuwe bestemming, want het ademt geschiedenis, net als de producten. Op het plafond zie je een hemel van handgeschilderde sterren, de toonbank en kasten komen uit de achttiende eeuw. In 2005 openden de deuren van de vernieuwde zaak. De eerste jaren waren 'als een wilde rivier', zegt Marcus. "Mensen snapten het niet echt. Waarom wilde ik dit, wat was er mis met de oude apotheek? Financieel was het ook spannend. Nieuwe producten produceren kost tijd en geld, en ik wilde te snel. Het liefst wilde ik al mijn plannen meteen uitvoeren, maar dat ging niet." Toch heeft zijn geloof in Löwen Manufactur - zoals de zaak nu heet - hem nooit verlaten. Ook niet toen hij het hoofd maar net boven water kon houden. "Ik zag dat de tijdgeest veranderde. Mensen zijn zich meer en meer bewust geworden van hun gezondheid, ze denken meer na over wat goed voor hen is. Ik wil daar graag aan bijdragen: niet alleen met mijn producten, maar ook door informatie te bieden, bijvoorbeeld op Instagram. Niet als een strenge Duitse leraar met een vingertje, maar met lichtheid." Wat óók hielp: dat hij groter durfde te denken. "Ik ben een zoon van mijn vader, en zijn overtuiging was altijd: je moet geen grootheidswaanzin hebben. Maar nu besloot ik: ik moet niet denken in een radius van tweehonderd meter rond de apotheek, maar van tweehonderd kilometer." Dus verkoopt hij nu een groot deel van zijn producten online. Bestellingen worden met aandacht ingepakt - met gedroogde bloemblaadjes erbij, raffia, een kaartje. >

Marcus ontwerpt en tekent de etiketten van zijn producten zelf

Van zalf tot olie - elk product is gemaakt van planten

'Geuren doen iets met je. Als je citroen ruikt, of grapefruit, voel je je verkwikt. Lavendel maakt rustig, net als roos. Heb je wel eens agressie in een rozentuin gezien?'

Marcus wordt terzijde gestaan door een klein team van bevlogen vrouwen

"Het contact met de klanten is ongelooflijk hartelijk," zegt hij. "Helemaal niet anoniem. Ik hoor weleens dat mensen online gekochte producten vaak terugsturen. Dat gebeurt bij ons bijna nooit." Hij is ervan overtuigd dat dit met een bepaald gevoel te maken heeft. "Bij een traditionele apotheek kom je met een helder probleem voor een pasklare oplossing. Aspirine, in een rechthoekig doosje, je hoofdpijn is weg - klaar. Maar je gezondheid is iets heel emotioneels, dat wordt vaak onderschat. Bij mijn apotheek komt gevoel kijken." Het leidt ertoe dat mensen soms van heinde en ver naar zijn winkel komen. "Afgelopen jaar gingen veel mensen op vakantie in eigen land als gevolg van corona. Soms verbleven ze dan ergens uren verderop, maar kwamen ze speciaal voor Löwen Manufactur naar Lübeck."

Symbiotische relatie

Dat gevoel belangrijk is, neemt niet weg dat zijn producten klanten moeten helpen, zegt Marcus. En dat doen ze. Je moet er voorzichtig mee zijn, met zulke uitspraken, dat weet hij. Maar hij heeft te veel voorbeelden gezien van mensen die er echt van opknapt. Het mooiste verhaal is waarschijnlijk dat van het ziekenhuis in Lübeck. "Van de intensive care kreeg ik een paar jaar geleden de vraag of ik iets kon leveren dat kon helpen bij angst en slaapproblemen. Veel mensen die daar lagen, in een lichte ruimte met lawaaige apparatuur, hadden daar last van. Dus ik stelde een olie samen. Die leverde ik aan op vrijdag en op maandag hoorde ik maar niets. Zouden ze niet tevreden zijn, dacht ik, maar toen kwam de volgende bestelling. Bijna alle patiënten waren duidelijk rustiger geworden." Op zulke verhalen wordt weleens sceptisch gereageerd. Misschien is dat ook niet zo gek, omdat er over de werking van veel stoffen geen duidelijk wetenschappelijk onderzoek beschikbaar is. "Tegelijk is het simpel. Geuren doen iets met je. Als je citroen ruikt, of grapefruit, voel je je verkwikt. Lavendel maakt rustig, net als roos. Heb je wel eens agressie in een rozentuin gezien?" Het gevoel dat klanten bij Löwen Manufactur hebben, komt niet alleen door de sfeer in de winkel, of de natuurlijke herkomst van de producten. Het komt ook door de inbreng van Dietlind Wolf - kunstenaar en fotograaf voor onder andere Happinez - die Marcus vijf jaar geleden leerde kennen. Inmiddels is zij niet alleen

Marcus' echtgenote, maar ook zijn creatieve partner. Löwe & Wolf, stond er op hun trouwkaart, leeuw en wolf, en hun relatie is zo krachtig als dat klinkt. Zij versterkt de creativiteit die hij vijftien jaar geleden in zichzelf terugvond. Hij ontwerpt zelf de labels van de producten en tekent. Zij maakt de foto's voor op Instagram (@loewenmanufactur), hij schrijft er de teksten bij.

Gin en marsepein

Waar de zaak in het begin voelde als een wilde rivier, ervaart hij het nu meer als een speeltuin. "Er is een lichtheid gekomen waarin ik dingen durf te proberen, gewoon te dóen." Zo maakte hij vorig jaar zijn eigen gin, met drie zelf getekende etiketten. Hij laat er eentje zien: twee mannen in leer, eentje knijpt in de tepel van de ander. "Het staat voor tolerantie. In deze tijd zijn er zoveel mensen voor wie hun mening wet is. Daar wil ik iets tegenoverstellen." Het motto op de fles: *Alles kann, nichts muss.* Naast de apotheek komt er in de toekomst, als het goed is, nog een winkel: Löwe & Wolf. Een winkel met delicatessen: mosterd, vermout, uiteraard de gin van Marcus en marsepein - dat kan in marsepeinstad Lübeck uiteraard niet ontbreken. "Grappig genoeg past dat ook precies bij ons. Vroeger mocht marsepein uitsluitend bij apotheken verkocht worden. Mensen die door ziekte waren afgevallen, kregen het om weer aan te sterken." Zo zijn er veel meer plannen. Nog zoveel producten te ontwikkelen, zoveel mensen te helpen. Over een jaar of zeven zou hij met pensioen kunnen, maar hij zou niet weten waarom. "Ik ga door zolang het leuk is, zolang ik die lichtheid voel." En daarna hoopt hij dat er iemand is die net zoveel gevoel voor Löwen Manufactur heeft als hij. Het zal waarschijnlijk niet in de familie blijven, want hij heeft geen kinderen, maar dat maakt niet uit: als het maar met passie geleid wordt. "Dat zou me heel gelukkig maken. Dan kan het nog wel honderd jaar bestaan." 🍷